

Informatie over het Structureel Echoscopisch Onderzoek

de 20-weeken echo

English

This brochure is designed to inform you (and your partner) about the 20 week sonogram. The English brochure text is available on www.rivm.nl/zwangerschapsscreening.

Deutsch

Diese Broschüre bietet Ihnen (und Ihrem Partner) Informationen über die Ultraschalluntersuchung in der 20. Schwangerschaftswoche. Sie finden den deutschen Text der Broschüre auf der Internetseite www.rivm.nl/zwangerschapsscreening.

Français

Dans cette brochure, vous (et votre conjoint ou compagnon) trouverez des informations sur l'échographie de la 20ème semaine. Vous trouverez la version française de cette brochure sur www.rivm.nl/zwangerschapsscreening.

Español

Este folleto le ofrece información (también a su pareja) sobre la ecografía de las 20 semanas. El texto español de este folleto lo encontrará en www.rivm.nl/zwangerschapsscreening.

Português

Este folheto proporciona a si (e ao seu parceiro) informação sobre a ecografia de 20 semanas. O texto deste folheto em português encontra-se em www.rivm.nl/zwangerschapsscreening.

Papiamentu

Den e foyeto aki bo (i bo partner) ta haña informashon tokante e ekografia di 20 siman (20-weken echo). Bo ta haña e kontenido di e foyeto aki na Papiamentu na www.rivm.nl/zwangerschapsscreening

Türkçe

Bu broşür, gebeliğin 20. haftasından itibaren uygulanan ultrason hakkında size (ve eşinize) bilgi verme amacıyla hazırlanmıştır. Türkçe metne şu adresten ulaşabilirsiniz: www.rivm.nl/zwangerschapsscreening.

عربي

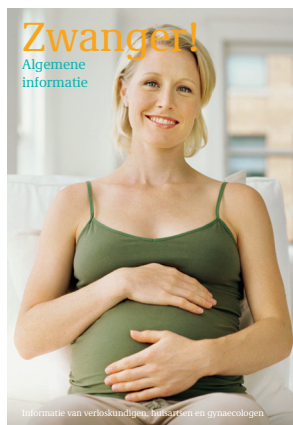
تم إعداد هذا الكتيب لتعريفك (وتعريف شريكك) على برنامج العشرين أسبوعاً. يمكن العثور على نص هذا الكتيب باللغة العربية على الموقع التالي www.rivm.nl/zwangerschapsscreening.

中文

本小手冊的・容是要告訴您 (和您的伴侶) 關於第 20 週的超音波圖譜。您可以在下面網站取得本小手冊的中文版，網址：
www.rivm.nl/zwangerschapsscreening.

Inhoud

1. Wat leest u in deze brochure?	5
2. Onderzoek naar lichamelijke afwijkingen	7
3. Een afwijkende uitslag	8
4. Bewust kiezen	10
Hulp bij het kiezen	
5. Wat u verder nog moet weten	11
Wanneer krijgt u de uitslag?	
Kosten en vergoedingen prenatale screening	
6. Meer informatie	12
Internet	
Folders en brochures	
Organisaties en adressen	
7. Bescherming persoonsgegevens	14

1 Wat leest u in deze brochure?

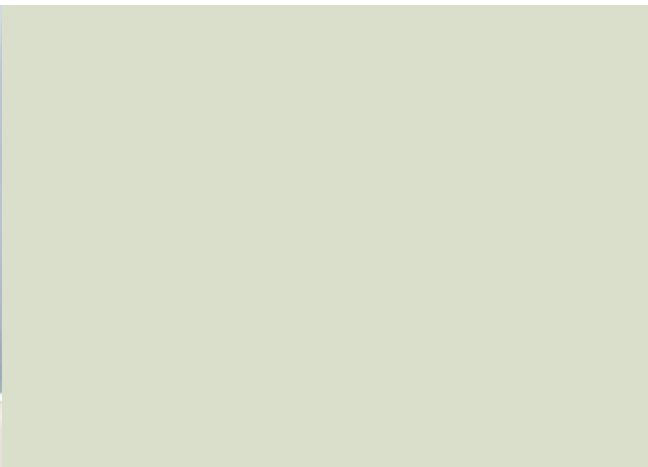
Veel aanstaande ouders vragen zich af of hun kind wel gezond zal zijn. Dat is begrijpelijk. Gelukkig worden de meeste kinderen gezond geboren. Deze brochure geeft u (en uw partner) informatie over de 20-weeken echo. Met de 20-weeken echo wordt gekeken naar de groei en ontwikkeling van het kind. Daarbij kunnen ook ernstige lichamelijke afwijkingen worden gezien. Dit onderzoek maakt deel uit van prenatale screening.

Als u overweegt de 20-weeken echo te laten doen, dan heeft u vóór het onderzoek een uitgebreid gesprek met uw verloskundige, huisarts of gynaecoloog. De informatie in deze brochure kan u helpen bij de voorbereiding op dit gesprek. U kunt ook na het gesprek de informatie in de brochure nog eens rustig nalezen.

De 20-weeken echo kan u geruststellen over de gezondheid van uw kind. Maar het kan u juist ook ongerust maken, en u voor moeilijke keuzes stellen. U bepaalt zelf of u de onderzoeken wilt en of u bij een ongunstige uitslag nog vervolgonderzoek wilt laten doen. U kunt op elk moment stoppen met het onderzoek.

Er is een aparte brochure over de prenatale screening op Downsyndroom. Beide brochures vindt u via www.rivm.nl/zwangerschapsscreening. U kunt er ook naar vragen bij uw verloskundige, huisarts of gynaecoloog.

Verder is er de folder 'Zwanger!'. In deze folder staat algemene informatie over zwangerschap en over het bloedonderzoek tijdens de zwangerschap.

2 Onderzoek naar lichamelijke afwijkingen

Wat is de 20-weeken echo?

De 20-weeken echo wordt ook wel structureel echoscopisch onderzoek genoemd. Hoofddoel van de 20-weeken echo is onderzoek naar de aanwezigheid van een open rug of een open schedel. Bij deze echo wordt uitgebreid gekeken naar de ontwikkeling van de organen van het kind. Hierbij kunnen ook andere lichamelijke afwijkingen worden gezien (zie de voorbeelden). Verder wordt gekeken of het kind goed groeit en of er voldoende vruchtwater is.

Voorbeelden van afwijkingen die tijdens de 20-weeken echo kunnen worden gezien: open rug, open schedel, waterhoofd, hartafwijkingen, breuk of gat in het middenrif, breuk of gat in de buikwand, afwezigheid of afwijking van de nieren, ontbreken of afwijken van de botten, afwijkingen van armen of benen.

De 20-weeken echo is geen garantie voor een gezond kind. Niet alle afwijkingen worden gezien op de echo.

Zijn er risico's?

De echo brengt geen risico's met zich mee voor moeder en kind.

Geen 'pretecho'

De 20-weeken echo is een medisch onderzoek. Het bepalen van het geslacht is ook niet het doel van de echo. Als de echoscopist het geslacht kan zien, zal zij dit alleen op uw verzoek vertellen.

Als u in verwachting bent van een meerling, dan wordt elk kind afzonderlijk onderzocht.

3 Een afwijkende uitslag

Als bij de 20-weeken echo iets afwijkends wordt gezien, zijn de gevolgen voor het kind niet altijd duidelijk. Meestal zal u vervolgonderzoek worden aangeboden.

Tijdens een gesprek met uw echoscopist, verloskundige, huisarts of gynaecoloog wordt u uitgebreid voorgelicht over het vervolgonderzoek. Voor vragen of ondersteuning kunt u ook bij hen terecht.

Bij elk onderzoek bepaalt u zelf of u het wilt en wat u doet met de uitslag.

Vervolgonderzoek

Het vervolgonderzoek bestaat uit een uitgebreid echoscopisch onderzoek in een gespecialiseerd ziekenhuis. Uw kind wordt dan nader onderzocht. Soms krijgt u ook een vruchtwaterpunctie of bloedonderzoek aangeboden. Bij een vruchtwaterpunctie is er een kleine kans op een miskraam.

Vervolgonderzoek, en dan?

Uit het vervolgonderzoek kan blijken dat er niets aan de hand is met uw kind.

Uit het vervolgonderzoek kan ook blijken dat u in verwachting bent van een kind met een aandoening. U krijgt dan altijd een gesprek met één of meerdere medische specialisten.

De uitkomsten van de onderzoeken worden uitgebreid met u besproken.

Bij bepaalde afwijkingen is het voor het kind beter dat het geboren wordt in een gespecialiseerd ziekenhuis. Dan kan het kind meteen na de geboorte de juiste zorg krijgen.

Sommige afwijkingen hebben grote gevolgen voor het kind, voor u en uw partner. U staat dan voor de moeilijke keuze om de zwangerschap uit te dragen of te laten beëindigen. Praat hierover met uw partner, met uw verloskundige, huisarts of gynaecoloog. Als u besluit dat u uw zwangerschap voortijdig wilt beëindigen, dan kan dat tot 24 weken zwangerschap.

Er zijn ook afwijkingen die zo ernstig zijn, dat het kind kan overlijden voor of tijdens de geboorte.

4 Bewust kiezen

U bepaalt zelf of u de 20-weeken echo wilt laten uitvoeren. Als er bij dit onderzoek iets afwijkends wordt gevonden, bepaalt u ook zelf of u vervolgonderzoek wilt.

Wat weegt u af? U kunt hierbij denken aan de volgende onderwerpen:

- hoeveel wilt u weten over uw kind voordat het wordt geboren?
- als uit de 20-weeken echo blijkt dat uw kind mogelijk een lichamelijke afwijking heeft, wilt u dan wel of geen vervolgonderzoek laten doen?
- uit het vervolgonderzoek kan blijken dat uw kind inderdaad een lichamelijke afwijking heeft, hoe bereidt u zich hierop voor?
- hoe kijkt u aan tegen het eventueel voortijdig beëindigen van een zwangerschap bij een ernstige lichamelijke afwijking?

Hulp bij het kiezen

Heeft u behoefte aan ondersteuning bij het maken van uw keuze om wel of geen 20-weeken echo te laten uitvoeren? Dan kunt u altijd terecht bij uw verloskundige, huisarts of gynaecoloog.

5 Wat u verder nog moet weten

Voor de 20-weeken echo heeft u eerst een gesprek met uw verloskundige, huisarts of gynaecoloog. Tijdens het gesprek krijgt u:

- informatie over het onderzoek
- uitleg over de manier waarop het onderzoek wordt uitgevoerd
- uitleg over de betekenis van de uitslag
- informatie over lichamelijke afwijkingen, zoals een open rug.

Als u vragen heeft, stelt u deze dan tijdens het gesprek.

Wanneer krijgt u de uitslag?

De uitslag van de 20-weeken echo krijgt u meestal direct na het onderzoek.

Kosten en vergoedingen 20-weeken echo

Het uitgebreide gesprek over de 20-weeken echo met uw verloskundige, huisarts of gynaecoloog en de echo zelf worden vergoed uit de basiszorgverzekering. De kosten worden alleen vergoed als degene die de screening uitvoert een overeenkomst heeft met een regionaal centrum voor prenatale screening. Wij adviseren u vooraf bij uw verloskundige, huisarts of gynaecoloog hiernaar te informeren.

Via www.rivm.nl/zwangerschapsscreening en dan '20-weeken echo' en 'kosten' kunt u zien welke verloskundige, gynaecoloog of huisarts in uw regio een overeenkomst heeft. Daarnaast is het verstandig om te controleren of de zorgverzekeraar een contract heeft met degene die de screening uitvoert. Vraag dit na bij uw zorgverzekeraar.

Vergoeding vervolgonderzoek

Als bij de 20-weeken echo iets afwijkend wordt gezien, kunt u kiezen voor vervolgonderzoek. Dit wordt dan vergoed door uw zorgverzekeraar.

6 Meer informatie

Internet

De informatie uit deze brochure staat ook op internet, op www.rivm.nl/zwangerschapsscreening en op www.prenatalescreening.nl. Daar vindt u ook een keuzehulp. Maar u vindt er ook meer achtergrondinformatie over prenatale screening, onderzoeken, vervolgonderzoeken en aangeboren aandoeningen.

Overige websites met informatie over prenatale screening:

www.zwangernu.nl

www.wijzerzwanger.nl

www.kiesbeter.nl

www.nvog.nl

www.knov.nl

Folders en brochures

Wilt u meer wilt weten over de onderzoeken en aandoeningen in deze brochure?

Vraag uw verloskundige, huisarts of gynaecoloog dan naar de informatiebladen. Er zijn informatiebladen over:

- 20-weeken echo
- Downsyndroom
- Open rug en open schedel

U kunt deze informatiebladen ook downloaden via

www.rivm.nl/zwangerschapsscreening en www.prenatalescreening.nl

Wilt u meer weten over andere onderzoeken tijdens en na de zwangerschap, zoals het standaard bloedonderzoek bij zwangere vrouwen naar de bloedgroep en infectieziekten? Vraag uw huisarts, verloskundige of gynaecoloog dan naar de folder Zwanger! of kijk op www.rivm.nl/zwangerschapsscreening

Organisaties en adressen

Het Erfocentrum

Het Erfocentrum is het nationale kennis- en voorlichtingscentrum over erfelijkheid, zwangerschap en erfelijke en aangeboren aandoeningen.

www.erfocentrum.nl, www.prenatalescreening.nl, www.erfelijkheid.nl,
www.zwangernu.nl, www.zwangerwijzer.nl

E-mail Erfolijn: erfolijn@erfocentrum.nl

Erfolijn: 0900 – 66 555 66. De Erfolijn is bereikbaar op maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 11.30 uur (€ 0,25 per minuut).

BOSK

De BOSK is een vereniging voor mensen met een motorische beperking en hun ouders. De BOSK geeft informatie, adviseert, brengt contact tussen lotgenoten tot stand en behartigt de belangen van mensen met een motorische handicap. Eén van de aandachtsgebieden van BOSK is de open rug, zowel bij kinderen als volwassenen.

www.bosk.nl

E-mail: info@bosk.nl

Telefoon: 030 - 245 90 90.

RIVM

Het RIVM coördineert op verzoek van het ministerie van VWS en met instemming van de medische beroepsgroepen de screening op Downsyndroom en lichamelijke afwijkingen.

Voor meer informatie: www.rivm.nl/zwangerschapsscreening

Regionale centra

De acht regionale centra zijn vergunninghouders in deze screening. Zij sluiten contracten met uitvoerders van de screening en zijn verantwoordelijk voor regionale kwaliteitsborging. Meer informatie over deze regionale centra is te vinden op:

www.rivm.nl/pns/contact

7 Bescherming persoonsgegevens

In dit hoofdstuk leest u hoe met uw persoonsgegevens binnen de prenatale screening wordt omgegaan.

Als u besluit om uw ongeboren kind te laten onderzoeken worden persoonlijke gegevens van u en het ongeboren kind in een medisch dossier opgeslagen. Tot die persoonlijke gegevens behoort ook het beeldmateriaal dat tijdens de screening wordt gemaakt. Met uw toestemming voor het doen van onderzoek verleent u ook toestemming om deze gegevens te verzamelen en te gebruiken. Zonder deze gegevens is het niet mogelijk een goede diagnose te stellen of een goede behandeling te geven. Op grond van de Wet inzake de geneeskundige behandelingsovereenkomst zijn zorgverleners verplicht om uiterst zorgvuldig met deze gegevens om te gaan. Zo bepaalt deze wet dat deze gegevens alleen toegankelijk zijn voor de personen die bij een eventuele behandeling zijn betrokken.

Een belangrijk onderdeel van de screening is dat deze voldoet aan de kwaliteitsnormen die daarvoor zijn opgesteld. Ter beoordeling van deze kwaliteit mogen gegevens uit het medisch dossier beschikbaar worden gesteld aan degenen die belast zijn met de bewaking van de kwaliteit, tenzij u daartegen bezwaren hebt. U kunt uw bezwaren kenbaar maken aan de verloskundige of gynaecoloog. Dit zal geen enkel gevolg hebben voor de wijze waarop u voor, tijdens of na de screening zult worden behandeld.

Naast de bewaking van de kwaliteit van de screening heeft de wetgever voorgeschreven dat ook de kwaliteit van de verloskundige, huisarts of gynaecoloog en het regionaal centrum dat het screeningsprogramma uitvoert hoog dient te zijn, en daarom regelmatig moet worden gecontroleerd. Daarnaast zal periodiek wetenschappelijk onderzoek worden verricht om te controleren of het programma nog steeds voldoet aan de wetenschappelijk eisen en om nieuwe behandelingsmethoden te ontwikkelen. Ook daarvoor zijn uw persoonsgegevens nodig, maar deze zullen alleen worden gebruikt indien u daarvoor toestemming heeft verleend. Zodra u toestemming heeft verleend voor het onderzoek zal de verloskundige, huisarts of gynaecoloog u vragen of u ook toestemming verleent voor het gebruik van uw gegevens voor deze doeleinden.

Het weigeren van deze toestemming heeft geen enkel gevolg voor de wijze waarop u voor, tijdens of na de screening zult worden behandeld. Uw toestemming om de gegevens voor genoemde doeleinden te gebruiken wordt echter zeer op prijs gesteld, omdat de resultaten van de onderzoeken niet alleen voor u, maar voor alle zwangeren van belang zijn.

Colofon

De inhoud van deze brochure is ontwikkeld door een werkgroep. In deze werkgroep nemen onder andere zitting de organisaties van huisartsen (NHG), verloskundigen (KNOV), gynaecologen (NVOG), echoscopisten (BEN), het Erfocentrum, vereniging samenwerkende ouder- en patiëntenorganisaties (VSOP) en het RIVM.

© Centraal orgaan, RIVM.

Deze brochure geeft de stand van zaken weer op basis van beschikbare kennis. De opstellers van de brochure zijn niet aansprakelijk voor eventuele fouten of onjuistheden. Voor een persoonlijk advies kunt u terecht bij uw verloskundige, huisarts of gynaecoloog.

Deze brochure over de 20-weeken echo vindt u ook via www.rivm.nl/zwangerschapsscreening

Verloskundigen, gynaecologen, huisartsen, echoscopisten en andere verloskundige hulpverleners kunnen extra exemplaren van deze brochure bestellen via de website www.rivm.nl/pns/folders-bestellen

Vormgeving: Uitgeverij RIVM, december 2009

rivm

KONINKLIJKE NEDERLANDSE
ORGANISATIE VAN VERLOSKUNDIGEN

nederlands huisartsen
genootschap

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR
OBSTETRIE & GYNAECOLOGIE

Beroepsvereniging
chiropracten
Nederland
voor verloskunde & gynaecologie

ALLIANTIE VOOR ERFELIJKHEIDSVRAAGSTUKKEN